

Claus de volta de Sant Jaume

Calaf

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Església de Sant Jaume. 08280 Calaf
Emplaçament A l'interior de l'Església de Sant Jaume.
Alçada: 685

Coordenades:

Latitud: 41.73383
Longitud: 1.51134
UTM Est (X): 376199
UTM Nord (Y): 4621295

Classificació

Número de fitxa 08031 - 48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Barroc
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religios i/o funerari
Observacions protecció: BCIN, Conjunt Històric. R-I-53-0000568
Data aprovació: dt., 21/10/2003 - 12:00
Accés Restringit
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic
Fitxes associades:
[Cripta de Santa Calamanda](#)
Autoria de la fitxa Jordi Seró i Ferrer. IN SITU Patrimoni i Turisme

Descripció

Quant, als inicis del s. XVII s'edificà l'església de St. Jaume de Calaf, d'estil gòtic tardà, a l'hora de coronar els arcs es col·locaren 7 claus de volta. Més tard, se'n col·locaren dos més a la cripta i altres dues sota el cor de l'església. La pedra utilitzada per a la construcció de les voltes i les claus fou la sorrenca. En l'explicació detallada de cada una de les claus hi figuren les dimensions i el pes aproximat. Sant Pere Segueix aquesta clau, dedicada a St. Pere apòstol, l'antic patró de la parròquia, quan aquesta es trobava dalt el castell. El seu diàmetre és també de 116 cms.; l'alçada, 95 cms., i el pes aproximat, 2.450 kg. Veiem St. Pere revestit de pontífex, amb capa pluvial i la testa coronada amb la triple tiara. Amb la mà dreta aguanta el bàcul papal i, a l'esquerra, hi porta la clau, símbol de promesa de Crist (Mt. 16, 19). Sant Bernat Sobre el cor de l'església hi trobem aquesta clau, també amb 116 cms. De diàmetre, 95 d'alçada i un pes aproximat de 2.450 kg. St. Bernat, revestit de monjo, porta el bàcul abacial a la mà dreta. Amb la mà esquerra aguanta un crucifix. La mitra no corona el seu cap, sinó que està a sota, indicant que no volgué ser bisbe. A un costat apareix un dimoni encadenat, símbol de les temptacions que vencé. La immaculada Sobre el presbiteri, lligant les 8 arcades de l'absis, trobem la clau de volta més gran de tota l'església. Mesura 144 cm de diàmetre, té una alçada de 78 cm, i pesa aproximadament 3,380 kgs. Hi llegim la inscripció de l'any 1631, referència de quan es col·locà. La verge va vestida amb túnica i mantell. Al cap porta una corona reial, i als peus, una lluna creixent. Quatre caps d'àngels envolten la figura. Sant Miquel Aquesta clau, dedicada a l'arcàngel Miquel, té 116 cms de diàmetre, 95 d'alçada, i un pes aproximat de 2.450 kgs. Sant Miquel va vestit de guerrer, amb ales d'àngel. El diable, caigut als seus peus, abatut per l'espasa, l'únic element de totes les claus no és de pedra, sinó de fusta. Santa Calamanda Dedicada a la patrona de Calaf. Com les anteriors, té un diàmetre de 116 cms, una alçada de 95 cms, i un pes aproximat de 2.450 kgs. La santa revestida de princesa, amb la testa coronada, porta la palma del martiri a la mà dreta i un llibre a l'esquerra. Sant Jaume Retrocedint cap a l'entrada de l'església, hi trobem el patró de Calaf, Sant Jaume. Aquesta Clau, com totes les altres de la volta, té 116 cms de diàmetre, una alçada de 95 cms, i un pes aproximat de 2.450 kgs. L'apòstol va vestit de pelegrí, amb petxines a l'esclavina i barret al cap. Porta un bastó amb la carabassa. Amb la mà esquerra aguanta un llibre. L'Anunciació Entrant a l'església, la primera clau que veiem, sota el cor, és aquesta dedicada a l'Anunciació. Té un diàmetre de 112 cms, una alçada de 78, i un pes aproximat de 1.925 kgs. Maria està agenollada, pregant davant del llibre de la Llei. L'àngel, al seu costat, li anuncia que Déu l'ha escollida per esdevenir la mare del Salvador. Del cel davalla l'Esperit Sant en forma de colom. Ell fecundarà les seves entranyes virginals. La Trinitat L'altra clau que es troba sota el cor està dedicada a la Stma. Trinitat. També té 112 cms de diàmetre, 78 d'alçada i un pes aproximat de 1.925 kgs. El Pare està representat com un ancià venerable, assegut en un tron reial, revestit amb una capa i coronat amb la triple tiara. Amb els seus braços aguanta la creu on morí crucificat Crist, el Fill. Sobre la creu, l'Esperit Sant en forma de colom. Sant Bru Aquesta clau, dedicada a Sant Bru, té 116 cms de diàmetre, 95 d'alçada, i un pes aproximat de 2.450 kgs. Va revestit amb cogulla de cartoixà, portant el bàcul a la mà dreta. Prop de la seva cara hi ha el sol. A l'altra banda hi veiem una mitra, significat també que renuncià a ser bisbe.

Història

Les claus de volta són peces, normalment circulars i decorades, que es col·loquen a la part central d'una volta de creueria. Aquestes voltes, que s'assenten sobre pilars o columnes, permeten construir edificis més alts i obrir finestres a les parets, contrastant amb les voltes de canó romàniques, que necessitaven de parets gruixudes, massisses i no massa altes per poder suportar el pes. La volta de creueria fou una novetat del romànic tardà que s'universalitzà i perfeccionà en el gòtic. Les claus de volta, les últimes peces que es

col·locaven com a colofó de l'estructura, començaren a decorar-se amb temes ornamentals, florals o escultòrics, i en el cas de les esglésies, amb reproduccions dels sants de més devoció o dels patrons dels mecenes que finançaven les construccions.

Bibliografia

Les claus de volta de l'Església de St. Jaume de Calaf. Tríptic editat per la Parròquia de St. Jaume de Calaf.

